

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 1046

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *vervolgning van de Decembermoorden en het bloedbad van Moiwana in Suriname* (ingezonden 2 december 2015).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 7 januari 2016)

Vraag 1

Kent u het bericht «OM moet Bouterse verder vervolgen»?<sup>1</sup>

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen dat het Hof van Justitie in Suriname heeft besloten dat het Openbaar Ministerie moet overgaan tot verdere vervolging van Desi Bouterse als hoofdverdachte van de Decembermoorden? Indien neen, wat is u hierover dan bekend?

Antwoord 2

Ik heb kennis genomen van de beschikking van het Surinaamse Hof van Justitie d.d. 27 november 2015. Deze houdt o.a. in dat het Openbaar Ministerie wordt opgedragen de Krijgsraad te vragen

- de vervolging van 26 beklaagden, waaronder Desiré Bouterse, in het 8 december strafproces te hervatten; en
- het onderzoek ter terechtzitting te doen hervatten in de stand waarin het zich bevond voor de schorsing.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot het Decembermoordenproces?

<sup>1</sup> «OM moet Bouterse verder vervolgen», <http://www.dwtonline.com/laatste-nieuws/2015/11/30/breaking-news-om-moet-bouterse-verder-vervolgen/>, 30 november 2015.

#### Antwoord 3

Met de aannname van de gewijzigde amnestiewet in 2012 is de vervolging in het decembermoordenproces geschorst. In een uitspraak van de Krijgsraad, d.d. 11 mei 2012 is de prejudiciële vraag geformuleerd in hoeverre met de wijziging van de Amnestiewet inbreuk is gemaakt op het bepaalde in artikel 131 lid 3 van de Grondwet en dus sprake is van «inmenging in een zaak bij de Rechter aanhangig». Deze vraag is doorverwezen naar het nog op te richten Constitutioneel Hof. Eén van de verdachten, Edgar Ritfeld, is na de aannname van de gewijzigde amnestiewet in hoger beroep gegaan omdat hij zijn onschuld wil bewijzen via de juridische weg. In februari 2014 heeft het Openbaar Ministerie de Krijgsraad verzocht de schorsing van de vervolging van Ritfeld op te heffen. Deze zaak is op 7 april 2014 hervat maar na een vijftal zittingen is op 2 maart jl. de vervolging in deze zaak wederom geschorst aangezien, volgens de Auditeur Militair, deze zaak niet los kan worden gezien van de behandeling van de zaken van de andere verdachten. Door de uitspraak van het Surinaams Hof van Justitie d.d. 27 november 2015 is het nu aan het Openbaar Ministerie om de Krijgsraad op te roepen de vervolging van alle verdachten te hervatten.

#### Vraag 4

Kent u het bericht «Moiwana-slachting als misdrijf tegen de menselijkheid»?<sup>2</sup>

#### Antwoord 4

Ja.

#### Vraag 5

Is het waar dat het Inter-Amerikaans Hof voor de Rechten van de Mens het bloedbad in Moiwana in 1986 een misdaad tegen de menselijkheid heeft genoemd, en Suriname heeft opgeroepen de daders te vervolgen en te berechten? Indien neen, wat zijn dan de feiten?

#### Antwoord 5

Op 15 juni 2005 heeft het Inter-Amerikaans Hof voor de Rechten van de Mens uitspraak gedaan in de zaak «Moiwana Community v. Suriname». Het Hof constateert dat het geen rechtsmacht toekomt om te oordelen over de gebeurtenissen in Moiwana, aangezien die plaatsvonden voordat Suriname partij werd bij het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het Hof bezigt derhalve niet de kwalificatie genoemd in de vraag. Wel roept het Hof de Staat Suriname op onderzoek te doen naar de gebeurtenissen en de verantwoordelijke partijen te vervolgen en berechten. Zie voor de volledige uitspraak: [http://www.corteidh.or.cr/docs/casos/articulos/seriec\\_124\\_ing.pdf](http://www.corteidh.or.cr/docs/casos/articulos/seriec_124_ing.pdf)

#### Vraag 6

Wat is de huidige stand van zaken wat betreft de vervolging en berechting van de daders van het bloedbad in Moiwana? Klopt het dat Suriname hier op geen enkele manier werk van maakt?

#### Antwoord 6

Volgens de genoemde uitspraak van het Inter-Amerikaanse Hof voor de Rechten van de Mens hebben overlevenden en nabestaanden van de gebeurtenissen in Moiwana recht op compensatie door de Surinaamse staat. Strafrechtelijke vervolging van verdachten heeft tot dusver niet plaatsgevonden.

#### Vraag 7

Bent u bereid in uw contacten met uw Surinaamse collega's aan te dringen op spoedige berechting en vervolging inzake zowel de Decembermoorden als het bloedbad in Moiwana?

<sup>2</sup> Moiwana-slachting als misdrijf tegen de menselijkheid, <http://www.dwtonline.com/paramaribo-post/2015/11/07/theo-para-moiwana-slachting-als-misdrijf-tegen-de-menselijkheid/>, 7 november 2015.

Antwoord 7

Suriname heeft in 2011 deelgenomen aan de VN-Universal Periodic Review (UPR) over de mensenrechtensituatie, het zgn. landen-examen. In deze sessie heeft Suriname ingestemd met de aanbeveling van Frankrijk: «To implement the recommendations of the Human Rights Committee, by prosecuting and sentencing as appropriate the perpetrators of the extra-judiciary executions of December 1982 and the Moiwana Massacre in 1986». Tijdens de laatste EU-artikel 8 dialoog (maart 2015) heeft Nederland met andere landen Suriname verzocht om deze UPR-aanbeveling op te volgen. Nederland zal ook bij de komende UPR aanbevelingen doen met het oog op een vervolging in het Decembermoordenproces en voor de gebeurtenissen in Moiwana.